

givelse af indkomsten udvidet til også at gælde indkomstskatten. I bemærkningerne til lovforslaget fra 1946 var det udtalt, at bestemmelsen efter sin formulering også skal anvendes, hvor det for lave skattebærende først konstateres ved behandlingen af skatteyderens dødsbo. Bestemmelsen supplerer og ændrer således reglerne i statsskattelovens § 43, stk. 1.

„Fordoblingskravet“ efter § 5 er uafhængigt af, om der foreligger nogen form for tilregning fra den pågældendes side. Kravet om, at den skattepligtige formue og indkomst skal have været genstand for ansættelse efter kontrollovens §§ 1, 2 eller 3, fører på den anden side til, at § 5 ikke kan anvendes, hvis en skattepligtig ved sin undladelse af at efterkomme helt elementære oplysningsforpligtelser, f. eks. ved undladelse af tilmelding til folkeregister, har haft held til fuldstændigt at unddrage sig skattemyndighedernes opmærksomhed. I den situation må statsskattelovens § 42, stk. 2, anvendes, men denne bestemmelse giver kun mulighed for krav om efterbetaling af for lidt erlagt skat uden tillæg, selvom den skattepligtige forsæligt har holdt skattemyndighederne i uvidenhed om sin skattepligt.

Fordoblingskravet efter kontrollovens § 5 må karakteriseres som en pønalt præget sanktion. Karakteristikken er bl. a. begrundet i, at kravet som hovedregel vil overstige en rimelig rentegodtgørelse og andet tab, som det offentlige har lidt ved ikke at modtage det fulde pligtige skattebærende på forfaldsdagen. På baggrund af, at der er tale om en pønalt sanktion, må man finde det betænkeligt og i modstrid med de synspunkter, der i nyere lovgivning har været lagt til grund ved udformningen af straffebestemmelser, at kravet pålægges uden hensyntagen til skatteyderens subjektive forhold og med et beløb, der ikke er udmålt efter karakteren af det konkrete undtagelsesforhold, men udgør en fast takst. § 5-kravets pønale præg har i praksis skabt tvivl om kravets retlige karakter, bøde eller skat.

Som det er nævnt nedenfor i bemærkningerne til forslaget til ændring af § 43 i statsskatteloven, kan til en vis grad en lignende kritik rettes mod, at man opretholder et fast skattebærende i tilfælde, hvor det viser sig, at afdøde har unddraget det offentlige skat. Som det er nævnt samme sted taler imidlertid særlige grunde for at anvende et fast tillæg overfor dødsboer og arvinger.

Under hensyn til de påpegede betænkeligheder ved „dobbeltkravsordningen“ i § 5 foreslår man denne ordning afskaffet og erstattet af en straffebestemmelse, hvorefter personer m. v., der undlader at reagere overfor en for lav skønsmæssig ansættelse, pådrager sig bødeansvar.

Hertil kommer en bestemmelse i forslagens stk. 2

om, at straffen kan stige til hæfte eller fængsel indtil 2 år i tilfælde, hvor undladelsen af at reagere bæres af et forsæt til at unddrage det offentlige skat. Der tænkes herved på tilfælde, hvor den faktiske indtægt i betydeligt omfang overstiger den skønsmæssige ansættelse, og hvor forholdet derfor nærmest må sidestilles med skattesvig, uden at forslagens § 13 dog kan bringes i anvendelse.

Den foreslåede affattelse af stk. 1, vil dække forsæt og al uagtsomhed, jfr. borgerlig straffelovs § 19, således at der i forhold til forslagens andre straffebestemmelser stilles mindre krav til tilregningen.

Efter ophævelsen af „dobbeltkravsordningen“ vil det være overladt til domstolens skøn at fastsætte en passende sanktion for de forhold, der tidligere var omfattet af § 5, men som nu foreslås omfattet af § 16, stk. 1 og 2. Det er forudsat, at der, med hensyntagen til praksis efter forslagens § 13, udmåles sanktioner af en sådan størrelsesorden, at ændringen af sanktionssystemet ikke i praksis kommer til at virke som en generel lempelse i forhold til gældende ret. Man skal i den forbindelse særlig fremhæve anvendelse af tillægsbøde i henhold til straffelovens § 50, stk. 2, i tilfælde, hvor en frihedsstraf idømmes.

Det er en følge af § 16, stk. 1, at den skatteyder, der underretter skattemyndighederne om sin virkelige indtægt eller formue inden udløbet af den frist, der er nævnt i bestemmelsen, ikke ifalder strafansvar. Dette er i overensstemmelse med afgørelser truffet af ligningsrådet med hensyn til § 5 i den gældende lov.

§ 16 omfatter ikke underbeskatning, der først konstateres efter, at skatteyderen er afgået ved døden. Herom henvises til den foreslåede ændring af statsskattelovens § 43.

Til nr. 8 (§ 17).

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 15 A, bortset fra nogle redaktionelle ændringer. Som følge af lov nr. 205 af 3. juni 1967 er henvisningen til § 3, stk. 3, ændret til § 3, stk. 4.

Formuleringen svarer i øvrigt til § 302 i borgerlig straffelov, der omhandler straffen for tilsvarende forseelser begået af bogføringspligtige.

Til nr. 8 (§ 18).

Denne bestemmelse er ny. Hvis ledelsen af et aktieselskab eller lignende overtræder § 13 har man af hensyn til bødeansvarets effektivitet anset det for rigtigst, at der — som det er sket i forbindelse med flere andre straffebestemmelser i særlovgivningen — tilvejebringes hjemmel for, at der kan pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Bestemmelsen er formuleret på samme måde som selskabsskattelovens § 32 og toldlovens § 129, stk. 3.